ਅਭਿਆਸ 3.5

1. ਅਭਾਜ ਗੁਣਨਖੰਡ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰੋ।

   (i) 45, 60 (ii) 52, 56 (iii) 96, 360 (iv) 36, 96, 180 (v) 18, 42, 72

2. ਆਮ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨਾਲ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰੋ।

   (i) 24, 64 (ii) 42, 63 (iii) 108, 135, 162 (iv) 16, 18, 48 (v) 48, 72, 108

3. ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ 6,8 ਅਤੇ 10 ਨਾਲ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।
4. ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਨੂੰ 6, 12, 15 ਨਾਲ ਭਾਗ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ 7 ਬਾਕੀ ਰਹੇ।
5. ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ 12, 18 ਅਤੇ 30 ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਭਾਗ ਹੋਵੇ।
6. ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਉਹ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ 15, 24 ਅਤੇ 36 ਨਾਲ ਪੂਰੀ-ਪੂਰੀ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।
7. ਚਾਰ ਘੰਟੀਆਂ 4, 7, 12 ਅਤੇ 14 ਸਕਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ (ਵਕਫ਼ੇ) ਨਾਲ ਵੱਜਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਘੰਟੀਆਂ ਸਵੇਰੇ 5:00 ਵਜੇ ਇੱਕਠੀਆਂ ਵੱਜੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕਠੀਆ ਕਦੋ ਵਜੱਣਗੀਆਂ?
8. ਤਿੰਨ ਲੜਕੇ ਇੱਕ ਹੀ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਕਦਮ ਉਠਾ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਮਾਪ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 56ਸਮ, 70ਸਮ ਅਤੇ 63ਸਮ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੂਰੀ ਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਇਕੱਠੇ ਕਦਮ ਰੱਖਣਗੇ?

9. ਕੀ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਆਪਣੇ ਮ.ਸ.ਵ. (H.C.F) ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 65 ਆਪਣੇ ਲ.ਸ.ਵ. (L.C.M) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
10. ਕੀ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ 12 ਆਪਣੇ ਮ.ਸ.ਵ. (H.C.F) ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 72 ਆਪਣੇ ਲ.ਸ.ਵ. (L.C.M) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
11. ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ (H.C.F) ਅਤੇ ਲ.ਸ.ਵ. (L.C.M) ਕ੍ਰਮਵਾਰ 13 ਅਤੇ 182 ਹਨ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ 26 ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।
12. ਦੋ ਸਹਿ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. (L.C.M) 195 ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ 15 ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।
13. ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ (H.C.F) (ਮ.ਸ.ਵ.) 6 ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ 216 ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. (L.C.M) ਪਤਾ ਕਰੋ।

Scanned with CamScanner

ਅਭਿਆਸ – 3.5

1. ਅਭਾਜ ਗੁਣਨਖੰਡ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰੋ।

(i) 45, 60

3	45
3	15
5	5
	1

2	60
2	30
3	15
5	5
	1

$45 = 3 \times 3 \times 5$
$60 = 2 \times 2 \times 3 \times 5$

ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਨਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, 2 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2 ਵਾਰ, 3 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2 ਵਾਰ ਅਤੇ 5 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

∴ ਲ.ਸ.ਵ. (45, 60) $= 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5 = 180$ Ans

(ii) 52, 56.

2	52
2	26
13	13
	1

2	56
2	28
2	14
7	7
	1

$52 = 2 \times 2 \times 13$
$56 = 2 \times 2 \times 2 \times 7$

ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਨਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, 2 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਵਾਰ, 7 ਅਤੇ 13 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

∴ ਲ.ਸ.ਵ. (52, 56) $= 2 \times 2 \times 2 \times 7 \times 13 = 728$

(iii) 96, 360

2	96
2	48
2	24
2	12
2	6
3	3
	1

2	360
2	180
2	90
3	45
3	15
5	5
	1

$96 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3$
$360 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5$

ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਨਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, 2 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5 ਵਾਰ, 3 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2 ਵਾਰ ਅਤੇ 5 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਲ.ਸ.ਵ. (96, 360) $= 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5 = 1440$

Scanned with CamScanner

(iv) 36, 96, 180

2	36
2	18
3	9
3	3
	1

2	96
2	48
2	24
2	12
2	6
3	3
	1

2	180
2	90
3	45
3	15
5	5
	1

$36 = 2 \times 2 \times 3 \times 3$

$96 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3$

$180 = 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5$

ਇਹਨਾਂ ਅਭਾਜ ਗੁਣਨਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, 2 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5 ਵਾਰ, 3 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2 ਵਾਰ ਅਤੇ 5 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਲ.ਸ.ਵ. (36, 96, 180) $= 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5 = 1440$

(v) 18, 42, 72

2	18
3	9
3	3
	1

2	42
3	21
7	7
	1

2	72
2	36
2	18
3	9
3	3
	1

$18 = 2 \times 3 \times 3$

$42 = 2 \times 3 \times 7$

$72 = 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3$

ਇਹਨਾਂ ਅਭਾਜ ਗੁਣਨਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, 2 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 3 ਵਾਰ, 3 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2 ਵਾਰ ਅਤੇ 7 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਲ.ਸ.ਵ. (18, 42, 72) $= 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 7 = 504$

2. ਆਮ ਵੰਡ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰੋ।

(i) 24, 64

2	24, 64
2	12, 32
2	6, 16
2	3, 8
2	3, 4
	3, 2

ਲ.ਸ.ਵ. $= 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3$
$= 192$

(ii) 42, 63

2	42, 63
3	21, 63
3	7, 21
	7, 7

ਲ.ਸ.ਵ. $= 2 \times 3 \times 3 \times 7$
$= 126$

Scanned with CamScanner

(iii) 108, 135, 162

2	108, 135, 162
2	54, 135, 81
3	27, 135, 81
3	9, 45, 27
3	3, 15, 9
	1, 5, 3

ल. स. प. (108, 135, 162) = 2×2×3×3×3×3×5 = 1620

Scanned with CamScanner

(iv) 16, 18, 48

2	16, 18, 48
2	8, 9, 24
2	4, 9, 12
2	2, 9, 6
3	1, 9, 3
	1, 3, 1

ल.स.प. (16, 18, 48) = 2 × 2 × 2 × 2 × 3 × 3 = 144

(v) 48, 72, 108

2	48, 72, 108
2	24, 36, 54
2	12, 18, 27
2	6, 9, 27
3	3, 9, 27
3	1, 3, 9
	1, 1, 3

LCM (48, 72, 108)
= 2 × 2 × 2 × 2 × 3 × 3 × 3
= 432

Scanned with CamScanner

3. ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ 6, 8 ਅਤੇ 10 ਨਾਲ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੱਲ:- ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 6, 8 ਅਤੇ 10 ਨਾਲ ਭਾਗ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ 6, 8 ਅਤੇ 10 ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

2	6, 8, 10
	3, 4, 5

∴ ਲ.ਸ.ਵ. = 2 × 3 × 4 × 5 = 120

ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਖਿਆ = 120

4. ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਨੂੰ 6, 12, 15 ਨਾਲ ਭਾਗ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ 7 ਬਾਕੀ ਬਚੇ।

ਹੱਲ:- ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 6, 12, 15 ਨਾਲ ਭਾਗ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਖਿਆ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲ.ਸ.ਵ. ਤੋਂ 7 ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

2	6, 12, 15
2	3, 6, 15
3	3, 3, 15
	1, 1, 5

∴ ਲ.ਸ.ਵ. = 2×2×3×5 = 60

ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਖਿਆ = 60+7 = 67

5. ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ 12, 18 ਅਤੇ 30 ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਭਾਗ ਹੋਵੇ।

ਹੱਲ:- ਪਹਿਲਾਂ 12, 18 ਅਤੇ 30 ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰੀਏ।

2	12, 18, 30
2	6, 9, 15
3	3, 9, 15
	1, 3, 5

∴ ਲ.ਸ.ਵ. = 2×2×3×3×5

= 180

ਹੁਣ, 4 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ 9999 ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 9999 ਨੂੰ 180 ਨਾਲ ਭਾਗ ਕੀਤਾ ਤਾਂ 99 ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਜੋ 12, 18 ਅਤੇ 30 ਨਾਲ ਪੂਰੀ-ਪੂਰੀ ਭਾਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ = 9999 − 99 = 9900 Ans.

```
180 ) 9999 ( 55
      900
      ----
       999
       900
      ----
        99
```

Scanned with CamScanner

6. ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੋ 15, 24 ਅਤੇ 36 ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।

ਹੱਲ:- ਪਹਿਲਾਂ 15, 24 ਅਤੇ 36 ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰੋ।

2	15, 24, 36
2	15, 12, 18
2	15, 6, 9
3	15, 3, 9
	5, 3, 3

∴ ਲ.ਸ.ਵ. = 2×2×2×3×3×5
= 360

ਹੁਣ, 4 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ 1000 ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ 1000 ਨੂੰ 360 ਨਾਲ ਭਾਗ ਕੀਤਾ ਤਾਂ 280 ਬਾਕੀ ਬਚਦਾ ਹੈ।

360) 1000 (2
720
280

∴ 4 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ, ਜਿਹੜੀ 15, 24 ਅਤੇ 36 ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ = 1000 + (360 − 280) = 1000 + 80 = 1080

∴ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਖਿਆ = 1080 ਹੈ।

7. ਚਾਰ ਘੰਟੀਆਂ 4, 7, 12 ਅਤੇ 14 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਨਾਲ ਵੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਵੇਰੇ 5:00 ਵਜੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਵੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਦੋਂ ਵੱਜਣਗੀਆਂ?

ਹੱਲ: ਜੇਕਰ ਚਾਰੇ ਘੰਟੀਆਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਵੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਰਾਲ 4, 7, 12 ਅਤੇ 14 ਦਾ ਗੁਣਜ ਹਨ।

∴ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ 4, 7, 12 ਅਤੇ 14 ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਪਤਾ ਕਰਾਂਗੇ।

2	4, 7, 12, 14
2	2, 7, 6, 7
3	1, 7, 3, 7
	1, 7, 1, 7

ਲ.ਸ.ਵ. = 2×2×3×7 = 84

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 84 ਮਿੰਟਾਂ ਜਾਂ 1 ਘੰਟਾ 24 ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਘੰਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਵੱਜਣਗੀਆਂ।

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਇਕੱਠੀਆਂ ਸਵੇਰੇ 5:00 ਵਜੇ ਵੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ 1 ਘੰਟਾ 24 ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ 5:01:24 ਵਜੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਵੱਜਣਗੀਆਂ।

Scanned with CamScanner

8. ਤਿੰਨ ਮੁੰਡੇ ਇੱਕ ਹੀ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਕਦਮ ਉਠਾ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਮਾਪ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 56 ਸਮ, 70 ਸਮ ਅਤੇ 63 ਸਮ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਇੱਕਠੇ ਕਦਮ ਰੱਖਣਗੇ।

ਉੱਤਰ:- ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਊਨਤਮ ਦੂਰੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ. ਹੋਵੇਗੀ।

1 1, 1, X

ਲ.ਸ.ਵ. = 2×2×2×3×3×5×7

= 2520

ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਊਨਤਮ ਦੂਰੀ = 2520cm

2	56, 70, 63
2	28, 35, 63
2	14, 35, 63
3	7, 35, 63
3	7, 35, 21
5	7, 35, 7
	7, 7, 7

9. ਕੀ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਆਪਣੇ ਮ.ਸ.ਵ. ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 65 ਆਪਣੇ ਲ.ਸ.ਵ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।

ਹੱਲ:- ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ. ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲ.ਸ.ਵ. ਦਾ ਵਿਭਾਜਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ, 15, 65 ਦਾ ਗੁਣਨਖੰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮ.ਸ.ਵ. 15 ਅਤੇ ਲ.ਸ.ਵ. 65 ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ

10. ਕੀ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ 12 ਆਪਣੇ ਮ.ਸ.ਵ. ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 72 ਆਪਣੇ ਲ.ਸ.ਵ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।

Scanned with CamScanner

ਉੱਤਰ:- ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲ.ਸ.ਵ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣਨਖੰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਪਰ ਇੱਥੇ 12, 72 ਦਾ ਗੁਣਨਖੰਡ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ ਮ.ਸ.ਵ 12 ਅਤੇ ਲ.ਸ.ਵ 72 ਦੇ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੂਸ ਜੋੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

11. ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ ਅਤੇ ਲ.ਸ.ਵ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 13 ਅਤੇ 182 ਹਨ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ 26 ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ:-

ਪਹਿਲੀ ਸੰਖਿਆ × ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = ਲ.ਸ.ਵ × ਮ.ਸ.ਵ

26 × ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = 13 × 182

ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = $\frac{13 \times 182}{26} = 91$

ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = 91 Ans.

12. ਦੋ ਸਹਿ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ 175 ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ 15 ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ. ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਹਿ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ = 1

∴ ਪਹਿਲੀ ਸੰਖਿਆ × ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = ਲ.ਸ.ਵ × ਮ.ਸ.ਵ

15 × ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = 175 × 1

ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = $\frac{175}{15} = 13$

ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ = 13 Ans.

13. ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ 6 ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ 216 ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲ.ਸ.ਵ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ:- ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ = ਲ.ਸ.ਵ × ਮ.ਸ.ਵ

216 = ਲ.ਸ.ਵ × 6

ਲ.ਸ.ਵ = $\frac{216}{6} = 36$

ਲ.ਸ.ਵ = 36 Ans.

Scanned with CamScanner